

**A Kabay János Vármegyei Biológiai Verseny
2024. február 8-i iskolai fordulójának megoldása**

A / jelek alternatívákat jelölnek, amelyek közül egyik elegendő a helyes válaszhoz.
Zárójelek között a válasz elhagyható része van.

Elérhető: 100 pont

I. Négy növény (10 pont)

HAJTÁSOS NÖVÉNYEK			
VIRÁGOS NÖVÉNYEK			VIRÁGTALAN NÖVÉNYEK
ZÁRVATERMŐK TÖRZSE		X: Nyitvatermők TÖRZSE	Y: Harasztok TÖRZSE
A	B	C	D

1. Minden helyesen beírt csoport neve 1 pont, összesen	2 pont
2. Minden jó helyre írt betűjel 1 pont, összesen	4 pont
3. a) közönséges bojtortján	1 pont
b) korai juhar	1 pont
4. Állatok tápcsatornájában terjed. / A földre hullva a termésfala elrohad, a magja a talajba kerül. / Az állatok elfogyasztják a termés ehető részeit, közben elszórják a magot. <i>Más hasonló tartalmú megfogalmazás is elfogadható.</i>	1 pont
5. a termőből / a termő magházi részéből / a magházból / <i>elfogadható még:</i> virágból	1 pont

II. Bőrünk (13 pont)

1. E szaruréteg / hám / felhám / többrétegű elszarusodott laphám
2. F verejtékmirigy
3. G bőrálja / zsírszövet
4. A érzőidegvégződések / receptorok
5. D szőrmerevítő izom

Minden betű, illetve megnevezés 1 pont. Összesen: 10 pont

6. A laphám szorosan illeszkedő sejtjei / szarurétege gátolják a baktériumok bejutását a szervezetbe.
vagy A verejték / faggyúmirigyek váladéka védő baktériumflórát / savas kémhatást tart fenn.

Bármelyik helyes példa és a funkció leírása esetén: 1 pont

7. Hidegben a bőr vérellátása csökken, ami segít fenntartani a belső szervek hőmérsékletét / csökkenti a hőleadást, 1 pont
melegben pedig a vérellátás nő, ami növeli a hőleadást. 1 pont

III. Sejtalkotók (11 pont)

1. A: zöld színtest / kloroplasztisz   B: mitokondrium
2. C
3. A
4. B
5. A
6. B
7. B
8. C
9. A
10. endoszimbióta-elmélet

IV. Egyszerű számítások (5 pont)

- a) 76
b) 44
c) 44
d) 120
- 75 cm³

Csak a vonalra írt helyes eredményekért jár 1-1 pont, az esetleges számításokat nem értékeljük.

V. Szerves vegyületek (10 p)

- D
- C
- A
- B
- A
- E
- A
- E
- C
- B

VI. Mikroszkóppal láthatjuk (10 pont)

- B izomszövet
- C hámszövet *(Nem fogadható el a csontszövet, mert ott nem RÉTEGben van az élettelen rész.)*
- D levél *Elfogadható még a levél bármelyik szövetének megnevezése is.*
- A csontszövet *(Nem fogadható el a C metszet betűje, mert nem LÁTHATÓ a metszeten ér.)*
- E idegszövet / B (harántcsíkolt) izomszövet
- A csontszövet / C lazarostos kötőszövet *(a metszet alján)*
- A csontszövet *1-7. feladatrésznél minden helyesen kitöltött sorért jár 1 pont*
- D
- C
- B E *A két helyes betűért jár 1 pont.*

VII. Biokatalizátorok (8 pont)

- C
- B *(ha enzim)* és D *(ha ribozim)* 1+1 pont
- Hamis, *(mert az ábrázolt reakció endoterm folyamat.)*
- Hamis, *(mert a biokatalizátor az aktiválási energiát csökkenti.)*
- Mert azon a kémhatáson a biokatalizátor nem működött. / Az a kémhatás nem optimális a biokatalizátor számára. *Másként is megfogalmazható.*
- pH 8
- Feleannyi idő telt el a reakció kezdete és a mintavétel között, mint az előző kísérlet során.

VIII. A mohák (13 pont)

1. C
2. B és D $1 + 1$ pont
3. A: spóra
B: fonalas előtelep
D: hímivarsejtek
E: petesejt (v. női ivarszerv)
F: zigóta
H: spóratartó(tok)
4. Megtermékenyítés.
5. Nedvességre / vízre van szükség, mert a hímivarsejtek ebben úszva jutnak el a petesejthez.
Csak indoklással együtt jár az 1 pont.

6.	Ivartalan (2n)	Ivaros (n)
	F H (együtt 1 pont)	A B D E (együtt 1 pont)

IX. A víz és a CO₂ útja a növényekben (10 pont)

1. gyökérszőr
2. gázcsereenyílás
3. ozmózissal / passzív transzporttal
4. diffúzióval / passzív transzporttal
5. a gyökérszőr / bőrszöveti sejt belsejébe (vagy sejtfalába)
6. A sejtközötti járatrendszerbe / légudvarba
7. táplálékkészítő / asszimiláló / fotoszintetizáló alapszövetben
8. zöld szintest alapállománya / plazmaállománya
9. redukálódik / szerves vegyületekbe épül
10. oxigéngázzá alakul / O₂-vé alakul / molekuláris oxigénné alakul / a környezetbe jut

X. Csontleletek (10 pont)

1. A DNS-molekulák bázissorozatának / nukleotidsorozatának összehasonlításával / azonos (részletek) megállapításával.
2. I
3. I
4. H
5. szárkapocscsont
6. lábtőcsontok
7. csípőcsont, ülőcsont, szeméremcsont $1 + 1 + 1$ pont, összesen 3 pont
8. A medence szélessége. / A csípőlapát állása. / A szeméremszög nagysága. / Nőknél a nagy- és kismedence határvonala ellipszis alakú. Férfiaknál a két medence határvonala szív alakú.

Kedves Kollégák!

Kérem, hogy a kijavított, **legalább 60 pontos** dolgozatokat legkésőbb 2024. február 22-ig küldjék el.
Cím: Gergely Tibor Krúdy Gyula Gimnázium 4400 Nyíregyháza, Eprekerti u. 64.

Köszönöm a felkészítést és a dolgozatok javítását!

Gergely Tibor